

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Nds/8/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016200324
Dátum vydania rozhodnutia: 10.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1016200324.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Slovenská železničná dopravná spoločnosť, a.s., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 35 856 742, zastúpený JUDr. Jaroslavom Bradom, advokátom, so sídlom Dunajská 58, 811 08 Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo SR so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo 21489810/2015 zo dňa 18.12.2015, konajúc o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp.zn. 6S/40/2016 je d ô v o d n ý .

Na konanie a rozhodnutie vo veci je miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 6S/40/2016-58 zo dňa 18.01.2017, s poukazom na ustanovenia § 97, § 10, § 13 ods. 1, § 18 ods. 2, 5 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) a § 11 ods. 1 O.s.p. postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu vecne a miestne príslušnému.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako správny súd, ktorému bola vec postúpená, predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR, z dôvodu nesúhlasu so svojou miestnou príslušnosťou. Krajský súd v Banskej Bystrici považoval záver Krajského súdu v Bratislave, že nie je vo veci miestne príslušným súdom, za nesprávny a zároveň nesúhlasil so svojou miestnou príslušnosťou.

3. Podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici Krajský súd v Bratislave postúpil vec nesprávne. Poukazom na právnu úpravu ustanovenú v Správnom súdnom poriadku v § 491 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 13 ods. 1, § 9 ods. 1, § 18 ods. 2, § 25 a v spojení s § 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v spojení s § 11 ods. 1 O.s.p., konštatoval, že na príslušnosť sa vzťahuje zásada „perpetuatio fori“, podľa ktorej sa skutkové okolnosti významné pre príslušnosť zisťujú z návrhu na začatie konania a trvajú až do skončenia konania(§ 9 ods. 1 SSP). Miestna príslušnosť

Krajského súdu v Bratislave určená v čase začatia konania dňa 29.2.2016 trvá až do skončenia tohto konania (§11 ods. 1 O.s.p. a § 9 ods. 1 SSP). Konanie začalo na vtedy vecne a miestne príslušnom súde a ani zmena procesnej právnej úpravy a stanovenie nových okolností rozhodujúcich pre určenie miestnej príslušnosti v priebehu konania nie je skutočnosťou, na základe ktorej by mal konajúci súd dospieť k záveru, že nie je vo veci miestne príslušný. Záver Krajského súdu v Bratislave, že nie je vo veci miestne príslušným súdom, preto považoval Krajský súd v Banskej Bystrici za nesprávny a zároveň nesúhlasil so svojou miestnou príslušnosťou.

4. Krajský súd upriamil pozornosť aj na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave, predtým, ako postúpil vec Krajskému súdu v Banskej Bystrici, vykonal v prejednávanej veci procesné úkony (výzva na vyjadrenie, výzva účastníkov konania, či súhlasia s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania), čím taktiež nesporne došlo k založeniu miestnej príslušnosti.

5. Za nie menej významnú považoval Krajský súd v Banskej Bystrici aj druhú vetu ustanovenia § 491 ods. 2 SSP, v zmysle ktorej, ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by bol v neprospech žalobcu. Postúpením veci dochádza v konečnom dôsledku k predlžovaniu konania, čím sa oslabuje právo žalobcu na účinnú a rýchlu súdnu ochranu. Postup Krajského súdu v Bratislave je v neprospech žalobcu, a preto aj z tohto dôvodu nemožno aplikovať ustanovenie § 13 ods. 1 SSP.

6. Dal do pozornosti Najvyššiemu súdu SR, že Krajský súd v Banskej Bystrici vyslovil nesúhlas s postúpením veci (so svojou miestnou príslušnosťou) a predložil vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR v zmysle § 18 ods. 3 SSP na základe rovnakých okolností vo viacerých veciach vedených na krajskom súde. Najvyšší súd SR konštatoval, že nesúhlas krajského súdu je dôvodný (napr. uznesenie sp.zn. 8Nds/6-11/2016 zo dňa 23.02.2017, sp.zn. 6Nds/4/2016 zo dňa 22.03.2017, sp.zn. 2Nds/6/2016 zo dňa 26.04.2017, sp.zn. 5Nds/6/2016 zo dňa 28.02.2017, sp.zn. 6Nds/6/2017 zo dňa 23.08.2017).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodnutie o miestnej, vecnej alebo kauzálnej príslušnosti (§ 18 ods. 3 SSP), po tom, ako sa oboznámil s prejednanou vecou, dospel k záveru, že vec bola Krajskému súdu v Banskej Bystrici postúpená nesprávne a na konanie a rozhodnutie je miestne príslušný Krajský súd v Bratislave.

8. Z predloženého spisového materiálu krajského súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že žaloba bola podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, z ktorých dôvodov účinkom jej podania bolo aj určenie vecne a miestne príslušného súdu na konanie, podľa vtedy platného § 246a ods. 1 druhá veta O.s.p..

9. Podľa § 9 ods. 1 SSP, konanie sa uskutočňuje na tom správnom súde, ktorý je vecne, miestne a kauzálne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

10. Podľa § 11 ods. 1 O.s.p., konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

11. Podľa § 246a ods. 1 O.s.p., miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

12. Podľa § 18 ods. 2, 3 SSP, ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému správnomu súdu. Ak správny súd, ktorému bola vec postúpená správnym súdom tej istej inštancie, nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou alebo kauzálnou príslušnosťou, predloží vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Rozhodnutím najvyššieho súdu sú nižšie správne súdy viazané.

13. Podľa § 491 ods. 1 SSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14. Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní aplikoval ustanovenie § 491 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého teda postupoval podľa ustanovení nového procesného kódexu - Správneho súdneho poriadku. V prípade miestnej príslušnosti však z citovaného ustanovenia § 9 ods. 1 SSP vyplýva, že príslušnosť (či už miestna, vecná alebo kauzálna) sa skúma a určuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia.

15. V prejednávanej veci bola žaloba podaná na Krajskom súde v Bratislave dňa 29.02.2016, t.j. predmetné konanie bolo začaté ešte v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Aj v prípade aplikácie ustanovenia § 491 ods. 1 SSP je nevyhnutné v prejednávanej veci posudzovať miestnu príslušnosť podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, nakoľko aj v zmysle § 9 ods. 1 SSP sa príslušnosť posudzuje podľa okolností existujúcich v čase začatia konania. K týmto okolnostiam nesporne patrí aj skutočnosť, že v čase začatia konania bol platným a účinným procesným kódexom Občiansky súdny poriadok, a teda najvyšší súd dospel k záveru, že miestnu príslušnosť je potrebné v prejednávanej veci posudzovať podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

16. Citované ustanovenie § 11 ods. 1 OSP zakotvuje zásadu perpetuatio fori, podľa ktorej je pre určenie miestnej príslušnosti rozhodujúci stav v čase začatia konania a trvá až do skončenia sporu. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, ak by sa podmienky miestnej príslušnosti počas konania zmenili.

17. V zákonom ustanovení je zakotvená zásada, podľa ktorej sa má konanie uskutočňovať na tom súde, ktorý je vecne o miestne príslušný. Znamená to, že zákon trvá na dodržiavaní kritérií stanovených v § 9 pre založenie vecnej príslušnosti a v § 84 - 89b pre založenie miestnej príslušnosti. Rozhodnutie, na ktorý súd podať žalobu, teda neponecháva na voľnú úvahu účastníka. Pre založenie vecnej a miestnej príslušnosti súdu sú však rozhodujúce iba okolnosti, ktoré existujú v čase začatia konania, t.j. v deň doručenia žaloby na súd alebo v deň, keď bolo vydané uznesenie o začatí konaniu bez návrhu (§ 82 ods. 1). Ak sa konanie začalo na vecne a miestne príslušnom súde, bude sa konanie viesť na tomto súde, teda bude trvať jeho príslušnosť až do skončenia konania (zásada trvania príslušnosti alebo perpetuatio fori). To platí aj vtedy, ak neskôr počas konania dôjde k zmene okolností rozhodujúcich pre určenie príslušnosti (napr. zmena bydliska žalovaného, zmena žaloby, pristúpenie ďalšieho žalovaného do konania, zmena alebo zámena účastníkov). Takáto zmena okolností totiž nemá žiadny vplyv na už raz založenú vecnú ani miestnu príslušnosť, a preto súd nemôže z tohto dôvodu vysloviť svoju vecnú alebo miestnu nepríslušnosť podľa § 104a, resp. § 105. Inštitút vecnej alebo miestnej nepríslušnosti možno totiž aplikovať iba v prípade, ak súd, na ktorý bola podaná žaloba, nebol v deň jej doručenia vecne alebo miestne príslušný. (Stevček, M., Ficová, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. Vydanie, C. H. Beck, 2012).

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za rozhodujúce dodržanie vyššie uvedenej a popísanej zásady perpetuatio fori, ktorá bola zakotvená nielen v Občianskom súdnom poriadku, ale má svoje vyjadrenie aj Správnom súdnom poriadku, v § 9 ods. 1 veta druhá. V zmysle dodržania tejto zásady teda najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa konanie začalo na miestne príslušnom súde - Krajskom súde v Bratislave a jeho miestna príslušnosť trvá až do skončenia veci.

19. Najvyšší súd súhlasí s argumentáciou Krajského súdu v Banskej Bystrici, keď upriamil pozornosť aj na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave, predtým, ako postúpil vec Krajskému súde v Banskej Bystrici, vykonal v prejednávanej veci procesné úkony, čím taktiež založil svoju miestnu príslušnosť. Pozornosti najvyššieho súdu neunikla ani skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave pristúpil k postúpeniu veci takmer po roku od začatia konania, pričom medzičasom vykonal aj spomínané procesné úkony. Takýto postup je nielen v rozpore so zásadou hospodárnosti a účelnosti konania, ale taktiež v neprospech strán zúčastnených na konaní.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd SR rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

21. Senát Najvyššieho súdu SR rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.